

Kirkerudbakken friluftsbarnehage

**Vår visjon:
"Ved å ferdes i
naturen skal vi tenne
en gnist til varig
vennskap, vekst og
glede".**

Friluftslivet vårt

Kirkerudbakken friluftsbarnehage

Kirkerudbakken friluftsbarnehage er en foreldreeiet barnehage med plass til 33-35 barn fra 1-6 år. Den ligger på Vøyenenga i Bærum, med skogen få barneskritt unna. Uteområdet innenfor gjerdet er utfordrende med bratte gressbakker og litt småskog, og flatere partier rundt huset. Rett utenfor gjerdet har vi tilgang til en stor, åpen gressbakke og gress-slette. Her har vi ski- og akebakke og skileikområde med løyper om vinteren.

Sommerfuglen og Regnbuen

Barnehagen har to avdelinger. "Sommerfuglen" tar vare på 13-15 barn fra ett til tre-fire år, "Regnbuen" har 20 barn fra tre-fire til seks år. Personalet består av 7,3 årsverk som i dag er fordelt på ti personer.

Friluftsliv - barnehagens røde tråd

Barnehagen profilerer seg som en friluftsbarnehage både i nærmiljøet og på kommunalt plan. Dette viser seg først og fremst ved at vi går mye på tur, både i nærskogen og til mål lenger unna. Gjennom store deler av året har barna tre turdager i uken når forholdene tillater det. En dag er hele avdelingen på tur, mens barna er inndelt i fire aldersrene klubber to dager i uken, tirsdag og torsdag. På de to gjenværende barnehagedagene er barna også mye ute. Friluftprofilen er bygget gradvis opp gjennom de tyve siste årene. Aktiviteter tilrettelegges ut fra tradisjon, kompetanse i personalgruppen, økonomi og barnegruppen, se årsplanen.

Troll, Ekorn, Bamse, Maxi

De minste barna (1-3-åringene) er i Trollklubben. 3-4-åringene er i Ekornklubben. 4-5-åringene går i Bamseklubben, mens de eldste barna går i Maxiklubben. Hver klubb har faste voksne som har ansvaret for at det planlagte friluftsopplegget gjennomføres. Hver klubb har egne stamsteder oppe i skogen som brukes mye, men barna blir også tatt med på nye opplevelser i nærmiljøet eller på mer krevende overnattingsturer. Progresjon er viktig, barna skal få nye erfaringer og utfordringer etter hvert som de blir eldre.

Innhold

Kirkerudbakken friluftsbarnhage	2
Hva er friluftsliv?	4
Vårt friluftsliv - et enkelt friluftsliv - og hvorfor	4
Et vellykket friluftsopplegg	5
Friluftstrappen	8
Friluftaktivitetene våre	8
Friluftsliv på Sommerfuglen	8
Friluftsliv på Regnbuen	10
Personalutvikling innen friluftsliv	14
Kvalitetssikring	17
Sikkerhet og beredskap på tur	17

Hva er friluftsliv?

I Stortingsmelding 39 2000-2001 er friluftsliv definert slik: *Friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse.*

Man kan også si at friluftsliv er enkel, naturvennlig ferdsel i fri natur, hvor gode naturopplevelser er hovedfokus - et rikt liv med enkle midler. Organisert idrettsaktivitet som langrenn, o-løp etc. regnes derfor ikke som friluftsliv.

Det er et grunnleggende prinsipp å gi kommende generasjoner like gode muligheter til naturopplevelser som vi selv har fått. Barn har andre ønsker for turer enn voksne, her kommer leken inn som et viktig element.

Vårt friluftsliv - et enkelt friluftsliv - og hvorfor

Kirkerudbakken friluftsbarnehage er en barnehage hvor barna har et naturlig forhold til friluftsliv. Naturen er arenaen for omsorg, oppdragelse, lek og læring. Personalet i Kirkerudbakken friluftsbarnehage har høy kompetanse om friluftsliv.

Barns hverdag blir mer og mer stillesittende. Det er viktig å gi barna gode muligheter til å være ute og utfolde seg i fri lek og drive fysisk aktivitet allerede fra det første steg. Vi er opptatt av friluftsliv på barnas premisser, samtidig som vi tror at nye utfordringer gir barna rike og nyttige opplevelser og erfaringer i samhandling med andre.

Frilufsprofilen gjenspeiles i barnehagens visjon (se forsiden) og mål. Personalet skolerer i friluftskulturer og det skjer en bevisst formidling av friluftskulturen til nyansatte. Friluftslivet vårt skal være en naturlig del av vår hverdag, slik at alle barna på de ulike alderstrinnene skal få like muligheter til å utøve friluftsliv. Barna skal bli glade i den norske friluftskulturen. Barn trenger utfordringer, og de beste og mest naturlige utfordringene får de ute i naturen hvor de kan klatre, balansere, hoppe, svinge og oppdage nye ting på sin egen måte. Friluftslivet stimulerer barnas oppdagelsesglede, nysgjerrighet og kreativitet og gir alle noe å strekke seg etter.

I Kirkerudbakken friluftsbarnehage er vi opptatt av det enkle friluftslivet, som ikke krever all verdens utstyr. Vi har enkle stamsteder i skogen med bålplasser og sittestokker. Vi setter opp tauinstallasjoner (slenghusker, taustiger, edderkoppspinn) og bygger hytter av de materialene vi finner på stedet samt hampe-tau. Barna leker til vanlig med det de finner av naturmaterialer. Av og til kan vi ha spesielle tema som fordrer mer utstyr, som for eksempel småkrypstudier eller et kunstprosjekt. Vi er opptatt av at vi ikke skal sette for store spor etter oss i skogen.

Vi ønsker å skape grobunn for vekst og varige vennskap, å formidle glede over å kunne bruke kroppen ute i naturen og vise begeistring over alt som skjer der av smått og stort. Trygge voksne skaper trygge barn. Og vi legger også vekt på å formidle respekt for naturen og for hverandre.

Barn og friluftsliv (utdrag fra Stortingsmelding 39 - En veg til høgare livskvalitet)

Eigne opplevingar og erfaringar, generelt og i naturen, er det beste grunnlaget for læring. Resultata frå ulike prosjekt og tiltak viser at det å vere i og leike i naturen har positiv effekt for barna sitt miljøengasjement .

Barnehagar med naturinnslag gir ungane betre motorikk og styrke og betre psykososial tilpassing med mindre aggresjon. Dei blir òg meir uthaldande.

Dess meir allsidig barn leikar, dess fleire program får hjernen – dess rikare blir programvara. Barn som anten er valdelege, ikkje er med i leiken eller på andre måtar fell utanfor i tradisjonelle inneaktivitetar, får ei heilt anna og langt meir positiv utvikling ute.

Utsegnar frå barna viser òg heilt tydeleg at dei trivst med å vere ute. Leik i naturen er òg ofte knytt til situasjonar der dei ikkje får delt opp dagen i korte økter, men får fred, ro og høve til å leike den same leiken over lengre tid. Dei blir meir kreative og meir sjølvstendige. Ein ser langt færre konflikhtar når barna leiker ute, og dei blir flinkare til å hjelpe kvarandre. Naturen gir eit mangfald av sansenstrykk.

Barn som får høve til å ferdist i naturen får mange gode og spennande naturopplevingar og dei utviklar gode motoriske evner. Dei utviklar evner til å vurdere farar og utfordringar, noko som medverkar til å førebygge meir alvorlege ulykker. Barn må eksponerast for utfordringar for å lære seg meistring og kontroll.

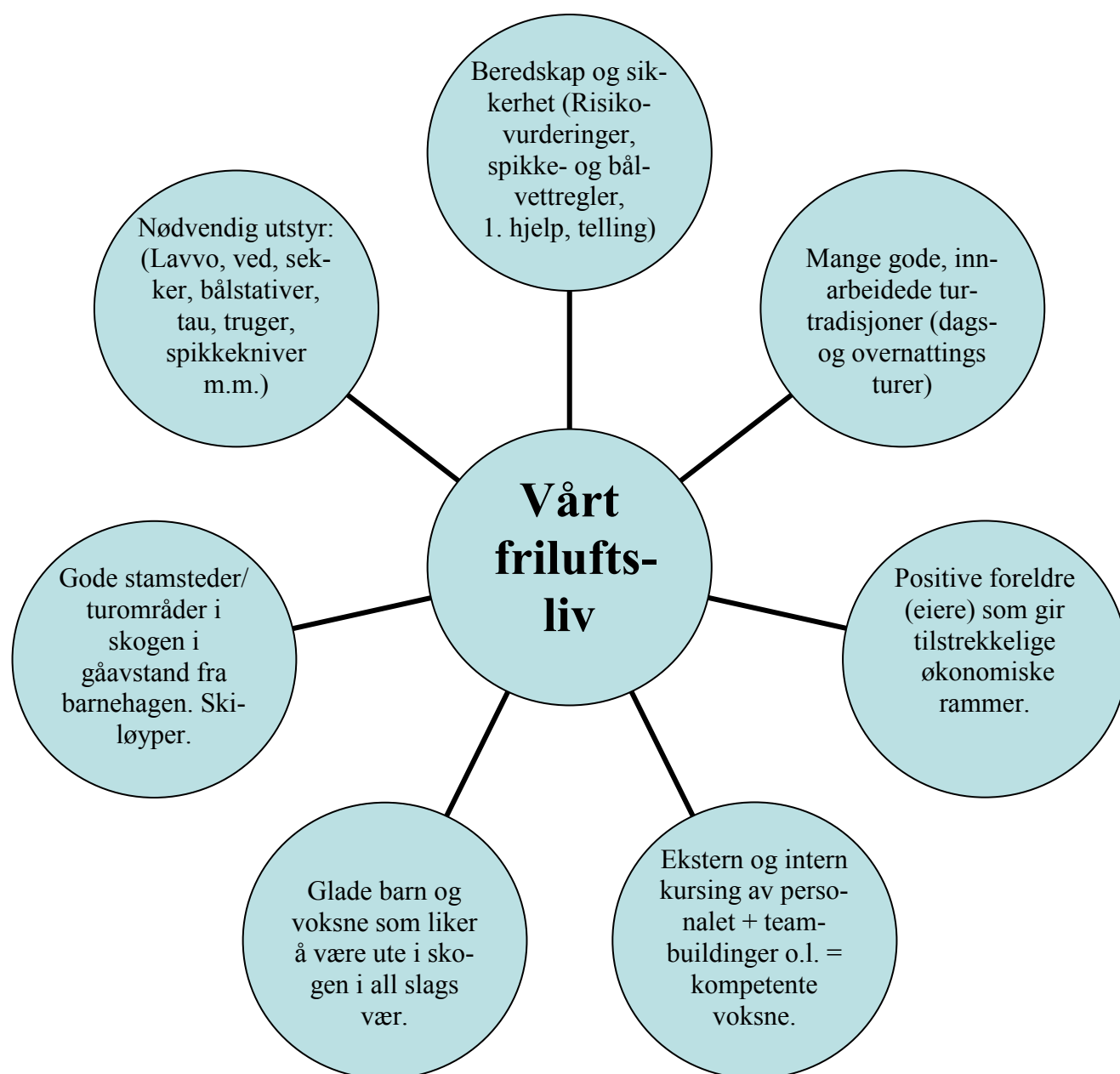
Et vellykket friluftsopplegg

Friluftslivet i barnehagen er tuftet på barnehagens verdier **trygghet, respekt og begeistring**.

I bunnen ligger lang erfaring, en høy andel av stabilt personale, god dialog med foreldre/eiere, en grundig planlegging og evaluering av opplegget og en god del smidighet i hverdagen.

Vi har anskaffet utstyr og utviklet kompetanse og rutiner som gjør det enkelt, trygt og hyggelig å bruke skog og mark i hverdagen og til mer spesielle aktiviteter.

Et personale som er begeistret for å være ute i skog og mark er alfa og omega for å lykkes med en slik profil. Personalutviklingen omtales nærmere senere. Det er også viktig å spille på lag med foreldrene, slik at barnas klær og utstyr er tilpasset utelivet vårt.

Friluftstrappen

Friluftslivsaktivitetene skal vokse med barna, og omvendt.

Målet er å få en god progresjon i opplegg og opplevelser; det skal alltid være noe å strekke seg etter, og morsomt og spennende å avansere fra klubb til klubb.

Tilbudene kan variere noe fra år til år, avhengig av personalgruppen, barnegruppen og barnehagens økonomi.

Troll (1-3 år)

Trollklubben samarbeider med Rådyrhagen familiebarnehage og går ofte på tur dit, eller barna der besøker barnehagen.

De største får prøve ski og småtruger innenfor og utenfor barnehagegjerdet hvis de vil.

Tur til Bjørum gård.

Regelmessige turer til ”stamsted” på lekeplass, til ”Lille Besseggen” rett utenfor barnehagen og opp til ordentlig stamsted i skogkanten når de er klare for det.

De største Trollungene bærer sekk med mat, drikke, sitteplate og skiftetøy.

Ekorn (3-4 år)

Overnattingstur med telt. De siste årene har turen gått til Haugsvollen i Vestmarka.

Trugeturer til Ringvolljordet.

Skitur til Jordbru o.l.

Skileik og aking på jordet.

Regelmessige turer til eget stamsted oppe i skogen, litt lenger unna barnehagen.

Bærer alltid sekk med mat, drikke, sitteplate og skiftetøy.

Bamse (4-5 år)

Overnattingstur med telt. Samme sted som Ekornbarna.

Trugeturer i skogen..

Skiopplæring i regi av barnehagen, tilpasset aldersgruppen.

Skiturer til Jordbru og Sollihøgda.

Skileik på Ringvolljordet.

Skileik og aking utenfor barnehagen.

Kunstprosjekt i skogen.

Friluftsskoleopplegg høst og vår, tilpasset alderen.

Regelmessige turer til eget stamsted oppe i skogen, litt lenger opp enn Ekorn, eller til andre steder i nærskogen.

Kan ha kniv i sekken. Spikker.

Bærer alltid sekk med mat, drikke, sitteplate og skiftetøy.

Maxi (5-6 år)

Tur til Kolsåstoppen.

Gruvetur til Sognsvann.

Sykkeltur til Bærums Verk.

Vinterovernatting med skitur til DNT-hytte i marka.

Skiskole.

Skøytelek på banen i nærheten.

Trugeturer i skogen.

Skileik og aking på Ringvolljordet.

Tredagers overnattingstur om høsten, gjerne opp mot fjellet et sted.

Tur til friluftsskoleområdet på Knabberud.

Friluftsskoleopplegg høst og vår, tilpasset alderen.

Strandtur til Kalvøya, Høvik e.l.

Turer i nærmiljøet/skogen, for eksempel bær/soppturer.

Regelmessige turer til eget stamsted lengst opp i skogen.

Kan ha kniv i sekken. Spikking. Får prøve sag og øks.

Bærer alltid sekk med mat, drikke, sitteplate og skiftetøy. Bærer 1-2 vedpinner.

Friluftaktivitetene våre

Friluftsliv på Sommerfuglen

Avdelingsturene

På avdelingsturene på Sommerfuglen må det tas hensyn til at alle barna på avdelingen skal få en god turopplevelse. Med barn fra 1-4 år er det stort sprik i ferdigheter og utholdenhet.

Tidlig på høsten går turen til friområdet på utsiden av gjerdet ("Lille Besseggen") eller til en nærliggende lekeplass. Når gruppen er klar for det, legges turen opp til stamstedet i skogkanten ved Ringvolljordet. Her er det ferdig bål plass og stokker til å sitte på. På avdelingsturene er vi tre voksne. I bålsongen har barna med bålmat som vi varmer på bål eller grill. Det er mye frilek på disse turene og mindre tilrettelagte aktiviteter fra de voksne enn på klubbturene til Troll og Ekorn.

Ved behov brukes vogner til de yngste. Da slipper de å slite seg helt ut og de eldste slipper å mase på farten.

Troll- og Ekornbarna bruker fargesterke overtrekksvester når de er på tur utenfor barnehagen.

Trollklubben

Turene til Trollklubben utvikler seg mye i løpet av et barnehageår. Om høsten kan klubben ha barn under to år, kanskje har den yngste på gruppa ennå ikke lært å gå. I starten går turene derfor til nærområdet og lekeplassene som ikke er for langt unna. Veien er som oftest målet med turen for Trollbarna. De vil gjerne kikke på det meste underveis, om det er traktor, steiner eller meitemark, og det er viktig at de får lov til. Maten er veldig viktig for Trollbarna.

I Trollklubben skal alle barna lære å ha sekk på ryggen. Blir det for tungt med drikke osv., legges dette over i en voksen sekk.

Etter hvert har klubben turer til Ringvolljordet hvor alle Trollbarna går for egen maskin både opp og ned. Dette krever mye tålmodighet fra de voksne. Turen tar lang tid, men det er utfordrende og spennende. Vær og temperatur spiller en større rolle for Trollbarna enn for de større barna, og det er også viktig å ivareta de minste barnas behov for gode relasjoner, trygghet og stabilitet.

Klubben samarbeider som nevnt med Rådyrhagen familiebarnehage, som ligger like ved skogen. De har en fin bål plass som er hyggelig å besøke. Utover våren blir Trollbarna bare flinkere og flinkere til å gå på tur!

Ekornklubben

Ekornbarna får sitt eget, faste stamsted i skogen rett opp for den øverste (nordre) delen av Ringvolljordet. Veien dit er spennende og variert og byr på mange opplevelser.

Ekornbarna er fortsatt så små at de liker å være der de voksne er, ofte er det rundt bålet der maten forberedes. De skal lære å pakke ut og inn av sekken sin, og å ta vare på tingene sine. De liker godt at de voksne finner på noe sammen med dem, og sporleker og sangleker er mest populært. Det er viktig med rom for undring og frilek.

Det er en stor utfordring å tisse i skogen når bleien er borte!

Vi vektlegger sikkerhet og lærer opp barna til hva de skal gjøre hvis de kommer vekk fra de andre. Da skal de sette seg ned ved et tre eller en stubbe, og rope på de voksne. Vi har gode rutiner i skogen, og har heldigvis ikke opplevd slike situasjoner.

Ekornklubben drar på telttur

Mange av Ekornbarna opplever teltliv for første gang. Tidligere gikk turen til Åsatangen ved Tyrifjorden, de siste årene har Haugsvollen i Vestmarka vært målet. Det blir mange flotte og spennende opplevelser. Å sove i sovepose i telt blant gode venner er stort. Dette knytter sterke bånd og bygger opp trygghet og tillit, og gir barna en fin mestringsopplevelse.

Det er viktig å forberede barna og foreldrene på dette i god tid før turen, slik at de kan øve seg litt hjemme

Vi tar mange bilder på disse turene, og vi ser på bildene sammen med barna når vi kommer tilbake til barnehagen, og snakker om turen. Foreldrene får også se disse bildene med det samme de henter barna etter turen. Før neste års tur ser vi på bildene fra året før, og snakker om hvordan det er å være på telttur.

De voksne har fordelt barna mellom seg og passer spesielt på "sine" barn, samtidig som alle voksne passer på alle barna. Vi har gjort risikovurdering av hva som kan skje av ulykker etc., og forberedt oss på det meste og trent på hva som skal gjøres hvis uhell er ute.

Friluftsliv på Regnbuen

Avdelingsturene

Hovedmålet for avdelingsturene våre er:

Trygge og begeistrede barn og voksne som viser omsorg og respekterer hverandre og naturen.

Delmål:

Inkludere hverandre i lek og bygge opp en positiv turkultur med glede og humor.

Avdelingsturer høst og vår

I vårt arbeid med friluftsliv er det viktig for oss at barna får positive opplevelser og erfaringer ute i naturen som gjør dem glade i å være ute i all slags vær. Det er også viktig at barna skal trives og være trygge ute i naturen, for uten trivsel er det vanskelig å få gjennomført de målene vi har satt oss. Barna skal også bli trygge på hverandre og oss voksne.

De to ordensbarna, et Maxi- og et Bamsebarn, er alltid veivisere – de går forrest av barna på turen. En voksen har alltid ansvaret for de som går foran, og en annen voksen har ansvaret for baktroppen. Hvert av Maxibarna får ansvaret for å leie et Bamsebarn langs den trafikkerte veien. De lærer å respektere at de som er yngst ikke har den samme gangfarten som de eldste, og at gangfarten må tilpasses gruppa. Det handler om å vise omsorg og ta hensyn til hverandre. Holdninger skapes gjennom handlinger. På den første delen av turen får de opplæring i å gå langs trafikkert vei.

Når vi kommer inn i skogen, har vi faste plasser som vi stopper på, som for eksempel ved kryssende stier. Vi venter med å gå videre til gruppen er samlet og barna er kontrolltelt. Ved hvilestokken er det tid til en liten pause.

De første gangene barna er på stamstedet, får de vite hvor grensene går, hvor de kan leke og hvor langt de kan få gå.

Når vi er fremme, er det tid til drikkepause og frilek før lunsjmåltidet. Rutinene er faste og er med på å skape trygghet. En av de voksne har ansvaret for bålet når det er bålseong og de to andre har tilsyn med barna. Ofte blir barna sittende en liten stund ved bålplassen og småsnakke med hverandre og nyte synet av et sprakende bål.

Lunsjen er et høydepunkt for små og store når vi er på tur. Vi har tipset foreldrene om hva som slår an, og foreldrenes oppfinnsomhet er etter hvert blitt stor når det gjelder bålmaten i matboksene. Et krav til maten er at den må kunne nytes kald dersom vi av en eller annen grunn ikke tenner bål.

Så er det som regel tid til mer frilek før vi har organisert aktivitet som for eksempel Kims lek med naturting, memorylek med naturting, regelleker som ”Hauk og due” ”Rødt lys”, hyttebygging, tema ”Maurtua”, ”Frosker” eller annet. Naturen som arena for barnas frilek er med på å fremme barnas kreativitet, fantasi, skaperevne og gir dem nye utfordringer. Ofte opplever vi at barn som ikke leker sammen i barnehagen, leker sammen i skogen. Barna tar i bruk det som finnes på stedet. Leken kan handle om hverdagens gjøremål der en stubbe blir butikk eller en vulkan eller komfyren der det lages mat. Rollene fordeles og utstyret er det som finnes på stedet.

”Dere er i bur, dere!” (Marius, seks år, på vei hjem fra tur, henvendt til barna innenfor gjerdet i nabobarnehagen.)

Barna får grovmotoriske utfordringer bl.a. ved å klatre i trær og ved å bruke de faste tauinstallasjonene som vi har satt opp, og ved deltakelse i fangeleker og annet.

Vinterturene - ski- og aketurer i nærmiljøet

I vintretter med lite snø fortsetter avdelingsturene som om høsten, vi bruker stamstedene i skogen. En snørrik vinterskog er også full av muligheter og utfordringer, og trugeturer bringer oss lenger inn i skogen enn vi får til med ski på bena. Skileik foregår som regel på Ringvolljordet. I perioder med dårlig skiføre tar vi med akematter opp på jordet. Vi er ekstra påpasselige med at barna har nok og riktig tøy om vinteren, og vi har utarbeidet et hefte om riktig bekledning og utstyr til foreldrene.

Bamseklubbturet gjennom året

Hovedmålet for Bamseklubben er: Å bli trygge og glade i å gå på tur ute i skog og mark, og vise respekt for det som finnes i naturen.

Fireåringene har fått et stamsted litt lenger unna barnehagen enn Ekornstedet. Bamsene bruker det samme stamstedet som hele avdelingen bruker på avdelingsturene, så de blir godt kjent med veien opp, selve stedet og rutinene der.

Frilek i skogen er spennende og utfordrende. På klubbturene har de yngste plassen for seg selv og kan utforske området uten de større barna. Det er morsomt å ha fri tilgang til hytter og andre ting. Fireåringene får sin første instruksjon i bruk av kniv og kan ha en liten kniv i sekken. Bare det å lete etter et passende spikke-emne og snakke om alt det som man skal spikke er spennende. Vi voksne er påpasselige og instruerer; først en til en, etter hvert som de blir sikrere kan flere barn få spikke på en gang.

Vanligvis har vi lagt opp til en voksenstyrt aktivitet etter lunch. Det kan være spikking, ulike regelleker, en sporløype med bokskatt, blindeløype, orientering, skattejakt, søppelprosjekt, kunstprosjekt eller lignende. Vi studerer maurtua, leter etter frosker og leser om frosk, rev, hare og andre skogsdyr. Vi blir kjent med de vanligste fuglene, trærne og buskene, blant annet gjennom Kims lek med blader og selvlaget blad-memoryspill. Barnas naturlige nysgjerrighet er viktig for læring. Ved selv å være aktive får barna lære å utforske med alle sansene og de får egne erfaringer.

Om vinteren får Bamseklubben egen skiskole i regi av barnehagen, der flere av personalet er kurset til skileikledere. De øvrige klubbturene blir ski- og aketurer på Ringvolljordet i nærmiljøet. Lunsjen blir bålmat ved et sprakende bål.

Bamsebarnas turhøydepunkt er teltturen i juni. Alle med et kosedyr og en bok i sekken. Etter en dag med lek, mat, og diverse

Helene, fire år: "Jeg hang fast i treet og hold på å falle og så slang jeg meg bare ned og det var MORSOMT!"

aktiviteter er det godt å legge seg i teltet med en voksen og to/tre gode venner for å sove. Å dra på tur med en liten gruppe barn er med på å utvikle vennskap og styrke gruppetilhørigheten. De får føle fellesskapet og tryggheten i det å dra på tur med venner og voksne som de kjenner godt.

Maxiturene

Året som Maxibarn skal være et høydepunkt. Maxibarna får en tredagers overnattingstur om høsten og en skiovernattingstur til Mustadkroken, en markahytte, men også ”tøffere” turer i hverdagen hvor det alltid er tid til å finne en geocach eller to.

Turene til Maxis faste sted i skogen fylles med mer varierte aktiviteter enn for de yngre. Selve stedet ligger barskere til, det er lengre å gå dit, det må forseres en bratt og steinete bakke, og stedet ligger på toppen av en bratt skrent. Den respekteres av alle, og leken skjer på en åpen slette eller inne i skogkanten. Det settes opp vanskelige tauinstallasjoner, en slenghuske, barna har har orienteringsløp med kartskisse av området, spikker, lager kullstifter og koser seg ved bålet. Stamstedet er også utgangspunkt for andre turer videre, for eksempel til ”Radiohytta”, sauejordet og Ståvivannet.

Høstovernattingsturen

er et høydepunkt for Maxibarna. Tre dager og to netter er de sammen med gode venner uten mamma og pappa. Vi bor alltid på private hytter. Tidligere har vi vært på Haglebu, i Hemsedal, på Golsfjellet, på Vegglijfjell og Beitostølen, og de siste årene har vi reist til Nesbyen. På veien opp dit er bjørneparken i Flå et populært stopp. Dag to er viet en skikkelig fjelltur, og det blir tid til litt uteaktivitet før hjemreise den tredje dagen.

Etter disse turene er vennskap og fellesskapsfølelsen blitt ytterligere forsterket, og det er en sammenveiset gjeng som er klar til nye utfordringer utover høsten.

Skiovernattingstur til Mustadkroken

Mustadkroken er en stor DNT-hytte som ligger i nærheten av Sollihøgda, i passe avstand for en ski- eller turgetur. Maxibarna bærer sekk som vanlig, resten av bagasjen fraktes på pulk.

Spennende dagsturer

til ulike steder (se friluftstrappen) gjør at Maxibarna får mange gode minner å ta med seg videre.

En av de aller siste Maxi-turene går til Kolsåstoppen. De siste meterne går barna i tau, og så går vi ut på plataet og skuer utover mot barnehagen og skogen langt der nede. Her oppe fra blir alt så smått, så smått, og da passer det å snakke litt om kart og at et kart er et bilde av landskapet sett rett ovenfra. Når alle har fått sett seg mette, trekker vi lenger innover og koser oss med lunsj og lek en stund før vi begynner på tilbakturen. På stien opp og ned står det mange skilt med opplysninger om det geologiske området vi går gjennom, og alle lærer hva "rombeporfyr" er!

"Grottetur" til flaggermushulen - en gammel gruvegang ved Sognsvann - er en spennende opplevelse der vann, trange fjellvegger og flakkende lys får de fleste til å sprengre noen grenser.

Skiopplæring

Både Maxi- og Bamsebarna får skiopplæring, enten gjennom Skiforeningens skileiktilbud eller eget opplegg fra barnehagens side.

Målet er at barna skal tilegne seg grunnleggende skiferdigheter gjennom lek på ski.

Barnehagen har anskaffet diverse utstyr til skileik i barnehagen, blant annet staur med bjeller, kjepler, blikkbokser, planker til å øve tripp-trapp med, start/målseil og annet. Vi bruker dette jevnlig både på barnehagens uteområde og på Ringvolljordet. Vi rigger skibakker og skiløyper med diverse poster som kan utfordre alle aldersgrupper og nivåer.

Personalutvikling innen friluftsliv

Kirkerudbakken friluftsbarnhage har et personale med høy kompetanse og stor entusiasme innenfor friluftsliv i skog og mark, samtidig som de er dyktige pedagoger og gode omsorgspersoner.

For å oppnå dette målet er det nødvendig å jobbe aktivt med å forbedre arbeidsmiljøet, være ute i god tid med rekruttering og ikke minst ha en åpen kommunikasjon. Vi må tørre å utfordre oss selv både fysisk og psykisk, vi må ha tid til å gjøre det som kreves ekstra av oss og vi må ha lyst til å bruke oss selv ute i naturen.

Vi forsøker så langt det er mulig å rekruttere personale med spesiell interesse for friluftsliv. Ved ansettelse av nytt personale er det veldig viktig at intervjuet eller samtalen som foregår i forkant av ansettelsen belyser de ulike forventningene vi har til personalet.

Intervju

Under intervjuet med potensielle nye ansatte gis det en grundig gjennomgang av Kirkerudbakken friluftsbarnhage og barnehagens satsningsområde. Det legges vekt på at personen må kunne delta på teambuildinger, skiturer og overnattingsturer. Vedkommende må ha lyst til å være med ut i skog og mark og være interessert i å utvikle seg innenfor friluftsliv.

Den første tiden

Nyansatte er med erfarne kollegaer på turer med barn til stamstedene, og det legges vekt på utveksling av informasjon, entusiasme og kunnskaper mellom erfarent og nytt personale.

Kurs

Barnehagen har utarbeidet interne dagskurs for nytt personale hvor barnehagens friluftssopplegg blir gjennomgått. Det gis opplæring i bruk av tau, bruk av bål, leker og andre aktiviteter i skogen, sikkerhet og førstehjelp med mer. Personalet kurses også eksternt gjennom Skiforeningen, DNT eller andre aktører som arrangerer kurs innenfor friluftslivstemaer. Flere ansatte har for eksempel gjennomgått Skiforeningens skileiklederkurs og friluftsskolelederkurs.

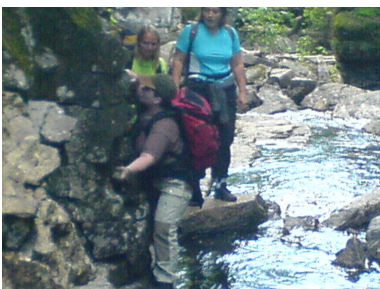
Barn lærer ikke berre gjennom opplevingar av natur og kultur. Dei opplever òg dei vaksne og deira haldningar og handlingar. At dei vaksne er i naturen saman med barna og med det viser at dei òg set pris på naturen og finn glede i å vere i naturen, er derfor òg eit viktig grunnlag for at barna skal oppfatte naturen som verdifull.

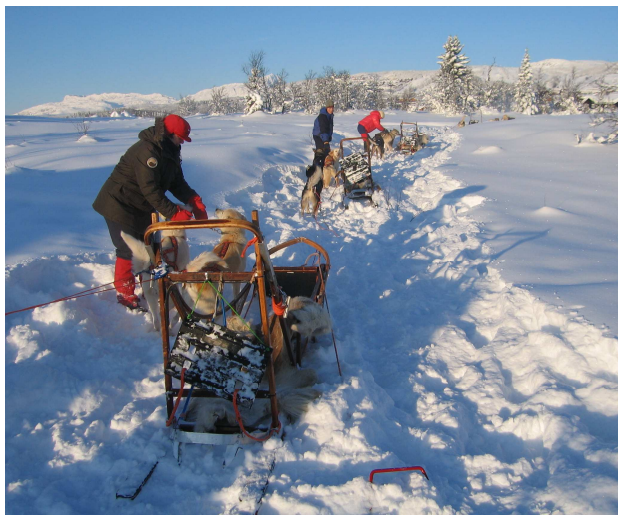
(Utdrag fra Stortingsmelding 39 - En veg til høgare livskvalitet)

Teambuilding

Hvert år reiser hele personalgruppen på to obligatoriske teamturer. Den ene turen foregår tidlig på høsten, mens den andre gjennomføres i januar/februar. Dette er teamturer hvor målet stort sett er å oppleve noe sammen som har med friluftsliv å gjøre. Om høsten kan det være padletur med overnatting i lavvo, ridetur i fjellet, klatring, fotturer, dressinsykling, fjellsykling eller lignende, om vinteren er det ulike former for ski og skileik eller truger som er hovedfokus.

Her er det mange som opplever nye ting som fører en godt utenfor komfortsonen i starten, men som gir mestring og glede og flotte erfaringer å ta med seg videre i barnehagefriluftslivet. Disse turene knytter personalet sterkere sammen, vi blir godt kjent på tvers av avdelingene. Her er det rom for både jobbrelaterede samtaler, og annen prat sammen som vi ikke har så mye tid til i en travel hverdag med barna i fokus. Turene øker forståelsen for hverandre og bidrar til et godt samarbeide mellom hver og en, avdelingsvis og på tvers av avdelingene. At temaene varierer gir alle noe å strekke seg etter, kanskje ikke på samme tur, men over tid.

Ansvar

De pedagogiske lederne har hovedansvaret for friluftslivet på avdelingsturene. På avdelingsturene går det minst tre voksne sammen med barna. I klubbene er det to voksne. Hver klubb har en erfaren person som er ansvarlig for klubbopplegget og gjennomføringen av dette. Fordelingen av personale på klubber og ansvar for opplegget fordeles hver vår når årsplanen utarbeides. Hver klubb gjennomfører sitt friluftsupplegg etter egne planer. Det lages en klubbrotasjonsplan foran hvert halvår som sikrer at hele personalet får prøve seg på alle klubbenes turer en eller et par ganger. Dette gjør at alle de voksne blir bedre kjent med alle barna i barnehagen, og får tips til ulike aktiviteter i skogen.

Utstyr/klær

Barnehagen har gjennom årene anskaffet en god del utstyr, som telt, lavvo, presenninger, økser, sager, kniver og annet redskap, bålstativer, sekker med mer. Det er også laget en del pedagogisk materiale og utstyr til leker, som laminerte kort med forslag til leker og aktiviteter, kort til naturmemory, "to like", snorløyper med føleposer, tau til markering etc. Alt har sin faste plass i friluftsboden. Hver avdeling får sitt budsjett som kan disponeres til leker/utstyr med mer.

Kvalitetssikring

Vi er en liten barnehage med få ansatte, god dialog mellom avdelingene og korte beslutningsveier, og mye av kulturen og driftsmetodene sitter i veggene. Likevel er det viktig for oss å tydeliggjøre dette gjennom dokumentasjon, som bakgrunn for videre planlegging og kvalitetssikring av oppleggene, også i forhold til nye ansatte. Kvalitet krever planlegging.

I de senere årene har vi jobbet aktivt og målrettet med kvalitetsforbedring når det gjelder innholdet i hverdagens mange prosesser og i de mer spesielle aktivitetene vi gjennomfører. Vi ønsker å ha et kontinuerlig fokus på kvalitet. I 2001 og 2002 arbeidet vi med Barnehageforbundets kvalitetsmodell, og endte på en 5. plass i konkurranse med 24 barnehager. I 2004-2006 arbeidet vi spesielt mye med dokumentasjon og vurdering. I 2006 deltok vi i en kvalitetskonkurranse i regi av Foreningen til fremme av forsorg for barn. Å arbeide fram søknaden om Kvalitetsprisen 2006 der vi valgte å løfte fram friluftsdelen av barnehagen var også et viktig innspill i kvalitetsarbeidet vårt. Det hjalp oss med å se vårt arbeid med barnehagens innhold i et nytt perspektiv, og til å fokusere enda mer på kvalitet i barnehagedriften. Denne søknaden (en rapport på drøyt hundre sider inkludert vedleggene) ga oss en delt førstepremie (25 000 kroner). Rutinene vi har arbeidet fram er fortsatt en viktig del av kvalitetssikringen av friluftprofilen, -tilbudet og -aktivitetene i barnehagen.

Sikkerhet og beredskap på tur

De fleste av barnehagens regler og rutiner dreier seg om sikkerhet på de ulike turene våre. Personalet har gjennomgått alle tenkelige ulykkesscenarier og utarbeidet beredskapsplaner for disse.

På den første plandagen om høsten gis det en innføring i/repetsisjon av barnehagens beredskapsplaner i forhold til å dra på turer i skog og mark med barn. Temaer som behandles er sikkerhet langs veien, faste venteplasser og tellingsrutiner, sikring av områder, spikkeregler, bålrett, førstehjelp og rutiner ved ulykker med mer. Vi repeterer disse jevnlig, øver på ulike scenarier med jevne mellomrom på plandager o.a., og vi øver med barna på hva de skal gjøre om de ser en huggorm eller går seg bort.

Nyansatte har en erfaren kollega til partner på tur inntil vedkommende er blitt godt kjent både med rutinene og i skogen vi ferdes.

På alle turene våre har vi før vi går ut av porten snakket med barna om hvor vi skal, hvor mange barn vi har med, og hvem som evt. ikke er med i dag. En voksen har kontroll foran, en annen bak, og en på midten eller i nærheten av barn som behøver ekstra tilsyn. Barna leier langs veier.

I skogen har vi faste stoppesteder i stikryss og andre steder, der vi samles og teller barna før vi går videre. Vi forsøker å holde gruppen samlet. Hvis det er upraktisk - noen barn vil studere naturen mens andre er utålmodige og vil gå fort - avklarer vi hvem som tar ansvaret for hvilke barn.

Framme på stamstedet eller et annet turmål har alle voksne hele tiden oversikt hvor barna befinner seg og hvem som har ansvaret for hvilke barn. Vi sjekker ut nye områder for potensielt farlige ting, vi teller barna ofte. Har vi bål, har en voksen ansvar for dette helt til det er brent ned. Barna får ikke gå inn til bålet uten at det er sammen med en voksen etc.

På turer som går til elver, vann eller sjø har vi spesielt strenge rutiner.

Personalet gjennomgår jevnlig førstehjelpskurs. Hver klubb har førstehjelpsutstyr i sekken, alle har alles telefonnummer lagt inn på mobilen sammen med nummer til bl.a. giftinformasjonssentralen, nærpoltiet og en 113-app. I førstehjelpsutstyret ligger det også en nødplakat med opplysninger om kartkoordinatene på de ulike stamstedene samt letteste framkommelige vei for ambulanse.

Se barnehagens beredskapspermer for mer informasjon om dette temaet.